

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Ε ΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 05-10-2012

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2516-1/05-10-2012

Α Π Ο Φ Α Σ Η 143/2012

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας εδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της την 2.10.2012 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Σ. Βλαχόπουλος ως εισηγητής, Γ. Λαζαράκος και Χ. Ανθόπουλος, αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λ. Κοτσαλή, Α.- Ι. Μεταξά και . Μπριόλα, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Καρβέλη, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΙΣ/2516/4.4.2012 αίτησή του το Στρατοδικείο Αθηνών ζητά την άδεια της Αρχής, προκειμένου να επιτρέψει στην Α, εκπαιδευτικό και μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο την πρόσβαση στο αρχείο των δικαστικών αποφάσεων του Στρατοδικείου, αναφορικά με τις υποθέσεις των Εκτάκτων Στρατοδικείων κατά τα έτη 1946-1951, προκειμένου να μελετήσει την απονομή της δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια του εμφύλιου πολέμου. Ειδικότερα, με την από 8.3.2012 αίτησή της προς το

Στρατοδικείο Αθηνών, η ενδιαφερόμενη ζητά την πρόσβαση στο αρχείο των Εκτάκτων Στρατοδικείων των ετών 1946-1951, προκειμένου να εκπονήσει μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με θέμα «Η απονομή της δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Η περίπτωση των Έκτακτων Στρατοδικείων». Στις αιτούμενες αποφάσεις περιέχονται ευαίσθητα δεδομένα όπως ποινικές διώξεις ή καταδίκες, επιπρόσθετα δε, ανάμεσα στο αρχειακό υλικό στο οποίο ζητείται η πρόσβαση από τον ερευνητή υπάρχει πιθανότητα να περιλαμβάνονται και δεδομένα προσώπων που βρίσκονται εν ζωή.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρ. 7 § 2 περ. στ' του ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν... η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται». Το άρθρ. 2 στοιχ. β' του ίδιου νόμου ορίζει ότι στα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα συγκαταλέγονται και αυτά που αφορούν στις ποινικές διώξεις ή καταδίκες του ατόμου. Σύμφωνα με το άρθρ. 2 στοιχ. δ' του ίδιου νόμου ως «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ορίζεται, μεταξύ άλλων, η συλλογή, η αποθήκευση, η εξαγωγή, η χρήση, η διάδοση, ή κάθε άλλης μορφής διάθεση των προσωπικών δεδομένων.

Το άρθρ. 4 § 1 στοιχ. α' και β' του ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας.

Το άρθρ. 10 του ίδιου νόμου ορίζει τα εξής: «1. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη. Ιεξάγεται αποκλειστικά και μόνο από πρόσωπα που τελούν υπό τον έλεγχο του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία και μόνον κατ' εντολήν του. (...) 2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια

των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας. ...»

Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρ. 7 § 2 περ. στ' του ν. 2472/1997, δεδομένου ότι ο σκοπός της επεξεργασίας - όπως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η επιστημονική έρευνα, είναι νόμιμος (βλ. και άρθρ. 16 παρ. 1 Σ.), σαφής και καθορισμένος και εφόσον τα δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας δεν υπερβαίνουν τον σκοπό της επεξεργασίας και λαμβάνονται τα οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρ. 10 του προαναφερθέντος νόμου.

2. Η Αρχή σύμφωνα με την πάγια νομολογία της χορήγησε σε ερευνητές την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997 άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων για επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς (βλ. πρόσφατες αποφάσεις Αρχής 10/2011, 67/2011, 85/2011, 121/2011) με τους εξής όρους: α) η πρόσβαση στα σχετικά αρχεία να γίνει στο χώρο τήρησής τους, ώστε να μην εκφύγουν από την σφαίρα επιρροής του υπευθύνου επεξεργασίας β) οι αιτούντες την πρόσβαση θα εξάγουν από το αρχείο μόνο όσα στοιχεία τους είναι κατά την επιστημονική κρίση τους απαραίτητα για την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου, τα στοιχεία θα εξαχθούν σε ανώνυμη μορφή και γ) η ανωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων θα γίνει κατά την διάρκεια της πρόσβασης στα δεδομένα (καθώς, στις κρινόμενες περιπτώσεις, δεν προέκυψε η ανάγκη των αιτούντων-ερευνητών να συνδέσουν τα στοιχεία που ταυτοποιούν τα υποκείμενα με τα προσωπικά τους δεδομένα και να καταγράψουν πλήρη –μη ανωνυμοποιημένα- στοιχεία για την διεξαγωγή της έρευνας).

3. Από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Με την από 8.03.2012 αίτησή της προς το Στρατοδικείο Αθηνών, η Α, μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου, ζητά την πρόσβαση στο αρχείο των δικαστικών αποφάσεων του Στρατοδικείου Αθηνών, που αφορά στις υποθέσεις των Εκτάκτων Στρατοδικείων κατά τα έτη 1946-1951, προκειμένου να ολοκληρώσει την εκπόνηση

της μεταδιδακτορικής της διατριβής με θέμα «Η απονομή της δικαιοσύνης κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Η περίπτωση των Έκτακτων Στρατοδικείων ».

4. Επειδή στα αιτούμενα στοιχεία περιέχονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

5. Επειδή υπάρχει πιθανότητα ανάμεσα στο αρχειακό υλικό στο οποίο ζητείται η πρόσβαση από την ερευνήτρια να υπάρχουν δεδομένα προσώπων που βρίσκονται εν ζωή, τυγχάνει εφαρμογής ο ν. 2472/1997 και η Αρχή γνωμοδοτεί για τη χορήγηση (ή μη) αδειάς για πρόσβαση στο εν λόγω αρχείο.

6. Επειδή η πρόσβαση στα αιτούμενα στοιχεία είναι απαραίτητη και αναγκαία στην ερευνήτρια για την εκπόνηση της διπλωματικής της εργασίας, πρέπει να της επιτραπεί η πρόσβαση σε αυτά, εφόσον εξάγει μόνο τα δεδομένα που κατά την επιστημονική της κρίση είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης της, καταγράψει μόνον το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, που δυνατόν να βρίσκονται ακόμα στη ζωή, εξάγει τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και τηρήσει την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών με π.χ. δημοσιοποίηση της έρευνας.

Για τους λόγους αυτούς

Η Αρχή χορηγεί άδεια στο Στρατοδικείο Αθηνών, ως υπεύθυνο επεξεργασίας του παραπάνω αρχείου να επιτρέψει στην ερευνήτρια Α την πρόσβαση στα αιτούμενα στοιχεία με τους εξής όρους: η πρόσβαση να γίνει στον τόπο που αυτό τηρείται σήμερα, και η ερευνήτρια να εξάγει μόνο τα δεδομένα που, κατά την επιστημονική της κρίση, είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση της μελέτης της, να καταγράψει μόνο το ιστορικό της υπόθεσης και όχι τα στοιχεία που ταυτοποιούν το ιστορικό με συγκεκριμένα πρόσωπα, που δυνατόν να βρίσκονται ακόμα στη ζωή, να εξάγει τα στοιχεία σε ανώνυμη μορφή και να τηρήσει την ανωνυμοποίηση σε κάθε μεταγενέστερη χρήση των δεδομένων αυτών.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου